

กระทู้ถามที่ ๔๘๘ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๑ มีนาคม ๒๕๔๒

เรื่อง โครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัชมมนตรี ดังต่อไปนี้

การสนองพระราชกระแสดำรัสขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องทฤษฎีเกษตรพอเพียง และโครงการที่กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองนับว่าเป็นประโยชน์ต่อประชาชนเป็นอย่างยิ่ง หากมีการส่งเสริมเกษตรกรในชนบท ชวนา ชาวสวน และชาวไร่ ก็จะเป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจให้กับประชาชนที่ได้ทำการเกษตรเลี้ยงตนเองด้วยความภาคภูมิใจ อีกทั้งเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทำให้ประชาชนลด ละ เลิกอบายมุข เพราะรัฐบาลไม่ทอดทิ้ง จึงขอเรียนถามว่า

๑. มีกระทรวงใดบ้างที่จัดทำโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองเพื่อสนองกระแสพระราชดำรัสในครั้งนี้

๒. โครงการต่างๆ ที่แต่ละกระทรวงได้จัดทำขึ้นมีชื่อโครงการอะไรบ้าง

๓. โครงการต่างๆ ที่จัดทำขึ้นได้ให้ราษฎรเข้าร่วมโครงการในรูปแบบใดบ้าง

๔. ในเขตจังหวัดสุรินทร์มีโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองอยู่ที่ตำบลและอำเภอใดบ้าง

๕. รัฐบาลได้ประเมินโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วเป็นอย่างไรบ้าง ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เสกสรรค์ แสนภูมิ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุรินทร์

พรรคเอกภาพ

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๘๘ ร.

ของ นายเสกสรรค์ แสนภูมิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุรินทร์
เรื่อง โครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง

ข้าพเจ้า พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้รับมอบหมายจาก
ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง โครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ข้าพเจ้า
ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

รัฐบาลขอเรียนว่า กระทรวงที่จัดทำโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองเพื่อสนองกระแส
พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในเรื่องทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง คือ กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพาณิชย์ กระทรวง
อุตสาหกรรม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงการคลัง และหน่วยราชการบริหารราชการ
ส่วนท้องถิ่น

คำตอบข้อที่ ๒

โครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองเป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมเกษตรกรในชนบทให้มี
รายได้พอเพียงสำหรับเลี้ยงชีพและมีขวัญกำลังใจในการทำงาน มีความภาคภูมิใจในการประกอบ
อาชีพเกษตร รวมทั้งเป็นการรองรับผู้ว่างงาน โดยได้กำหนดโครงการให้เป็นไปตามมาตรการ ดังนี้

๑. มาตรการเกษตรผสมผสาน (ทฤษฎีใหม่) เช่น โครงการเกษตรผสมผสาน โครงการ
เกษตรทฤษฎีใหม่
๒. มาตรการการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก เช่น โครงการก่อสร้างและบูรณะฝาย สระ และบ่อน้ำ
๓. มาตรการการระดมทุนหรือจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ เช่น โครงการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์
กลุ่มสหกรณ์
๔. มาตรการพัฒนากลุ่มอาชีพ เช่น โครงการส่งเสริมอาชีพกลุ่มทอผ้า กลุ่มเกษตรกร
๕. มาตรการทำฝักรักษาของค์กรชุมชน เช่น โครงการทำฝักรักษาชุมชน
๖. มาตรการจัดลานค้าชุมชนและตลาดนัดชุมชน เช่น โครงการจัดลานค้าชุมชน ตลาดนัด
ชาวบ้าน
๗. มาตรการพัฒนาเครือข่ายร้านค้าชุมชน เช่น โครงการจัดตั้งร้านค้าชุมชน
๘. มาตรการประชาคมอำเภอ เช่น โครงการจัดตั้งประชาคมอำเภอ/ตำบล
๙. มาตรการจัดตั้งศูนย์เบ็ดเสร็จการเกษตร เช่น โครงการจัดตั้งศูนย์บริการด้านการเกษตร

คำตอบข้อที่ ๓

โครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองเป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้ราษฎรเข้าร่วมโครงการได้หลายรูปแบบดังนี้

๑. โครงการเกษตรผสมผสาน เป็นโครงการที่ราษฎรเข้าร่วมในลักษณะเป็นผู้ดำเนินการโดยตรง คือ การทำเกษตรผสมผสาน ลดการใช้สารเคมี ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ราษฎร จนถึงการจัดระบบน้ำในการทำเกษตร

๒. โครงการการจัดตั้งร้านค้าชุมชน เป็นโครงการที่ราษฎรร่วมกันจัดตั้งร้านค้าขึ้นมาเพื่อแลกเปลี่ยนผลผลิตกันในชุมชนและสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยสามารถซื้อได้ในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด

๓. โครงการพัฒนากลุ่มอาชีพ เป็นโครงการที่มุ่งเพิ่มรายได้ให้ราษฎรโดยการสร้างมูลค่าของผลผลิตที่ได้ด้วยการส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลผลิตหรือพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพบนพื้นฐานของศักยภาพท้องถิ่น

๔. โครงการลานค้าชุมชน เป็นโครงการจัดตลาดนัดเพื่อให้เกษตรกรนำผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้มาซื้อขาย แลกเปลี่ยนกัน เป็นตลาดที่ขายผลผลิตของชุมชนในราคาถูก ในขณะที่เดียวกันก็จะเป็นเวทีเรียนรู้ของชาวบ้านในการแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการผลิต

๕. โครงการการทำฝักรถเข็นของค์กรชุมชน ราษฎรจะเป็นผู้ให้ข้อมูลองค์กรชุมชน ทั้งองค์กรชุมชนด้านการผลิต กองทุน สังคม และวัฒนธรรม

๖. โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ราษฎรในชุมชนจัดตั้งองค์กรระดับอำเภอ เพื่อจัดวางระบบการพัฒนาแหล่งน้ำอำเภอ วางแผนป้องกันปัญหาภัยแล้ง รวมทั้งการจัดสรรการใช้้ำของราษฎรในท้องถิ่น

๗. โครงการจัดตั้งประชาคมอำเภอ ราษฎรมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเวทีชาวบ้านเพื่อแก้ไขปัญหาของตำบล/อำเภอ และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในลักษณะพหุภาคี เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาอำเภอ

๘. ศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จด้านการเกษตร จัดเป็นหน่วยให้บริการด้านการเกษตร เป็นข้อมูลการเกษตร รวมทั้งการให้ความรู้แก่เกษตรกรและผู้สนใจ

๙. โครงการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์และกองทุนหมุนเวียนในชุมชน เป็นโครงการมุ่งให้เกิดการรวมตัวของประชาชนในชุมชน ให้สามารถช่วยเหลือกันและกันโดยการออมเงินและการระดมทุนตามความสามารถและความสมัครใจของสมาชิก ซึ่งจะมีการขยายผลการดำเนินงานโดยการจัดตั้งร้านค้าชุมชน

คำตอบข้อที่ ๔

ในเขตจังหวัดสุรินทร์มีโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองครอบคลุมพื้นที่ในทุกตำบล จำนวน ๑๕๐ ตำบล ๑๓ อำเภอ ๔ กิ่งอำเภอ โดยโครงการดังกล่าวเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ร่วมเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองระดับจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๕๕ ของจังหวัดสุรินทร์

คำตอบข้อที่ ๕

รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยได้ทำการประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม สรุปผล ได้ดังนี้

๑) เกษตรผสมผสาน ทุกจังหวัดได้ให้ความสำคัญค่อนข้างมาก โดยได้ส่งเสริมในปี ๒๕๕๑ รวมทั้งสิ้น ๘,๖๓๐ แห่ง เพิ่มขึ้นจากเดิม ๔,๑๖๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๓

๒) กิจกรรมลานค้าชุมชนหรือตลาดนัดชาวบ้าน จังหวัดได้มีการส่งเสริมก่อนมีนโยบาย ๑,๐๗๕ แห่ง และส่งเสริมในปี ๒๕๕๑ จำนวน ๕,๔๘๐ แห่ง เพิ่มขึ้นจากเดิม ๔,๕๐๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๐๗

๓) กิจกรรมร้านค้าชุมชน จังหวัดได้มีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งร้านค้าชุมชนก่อนมีนโยบาย ๒,๓๔๐ แห่ง ส่งเสริมในปี ๒๕๕๑ จำนวน ๒,๕๘๖ แห่ง เพิ่มขึ้นจากเดิม ๒๕๖ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๐ นอกจากนี้ยังสร้างเครือข่ายระดับจังหวัด จำนวน ๗๕ แห่ง และในระดับอำเภอ ๕๐๓ แห่ง

๔) กิจกรรมกลุ่มอาชีพ จังหวัดได้ส่งเสริมกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม หัตถกรรม และอื่นๆ ก่อนมีนโยบาย ๒๕,๓๔๒ กลุ่ม และส่งเสริมในปี ๒๕๕๑ จำนวน ๒๘,๒๗๑ กลุ่ม เพิ่มขึ้น ๒,๙๒๙ กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ ๑๑

๕) กิจกรรมการทำฝักร้อยชาม เป็นกิจกรรมที่จังหวัดไม่เคยจัดทำมาก่อน แต่เมื่อมีนโยบายให้ทุกตำบล อำเภอและจังหวัดพิจารณาดำเนินการพบว่าในปี ๒๕๕๑ มีจังหวัดริเริ่มทำฝักร้อยชามของค์กรชุมชน รวม ๘๑๐ แห่ง

๖) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกิจกรรมที่จังหวัดส่งเสริมในปี ๒๕๕๑ จำนวน ๑,๙๗๒ แห่ง

๗) กิจกรรมประชามอำเภอ เป็นกิจกรรมใหม่ที่ได้มีการส่งเสริมในปี ๒๕๕๑ ในทุกจังหวัด รวม ๒๔๘ แห่ง

๘) กิจกรรมศูนย์บริการด้านการเกษตรแบบเบ็ดเสร็จ เป็นกิจกรรมใหม่ที่ได้มีการส่งเสริมในปี ๒๕๕๑ ในทุกจังหวัด รวม ๕๕๖ แห่ง

๕) กิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์และกองทุนหมุนเวียนในชุมชนจังหวัด ได้มีการส่งเสริมกิจกรรมนี้ ก่อนมีนโยบาย จำนวน ๑๒,๓๘๑ กลุ่ม มีจำนวนสมาชิก ๑,๐๐๕,๔๔๒ ราย ในปี ๒๕๕๑ ได้มีการส่งเสริมจำนวน ๑๕,๑๓๕ กลุ่ม (เพิ่มขึ้น ๒,๗๕๔ กลุ่ม) สมาชิก ๑,๑๕๓,๑๒๕ ราย (เพิ่มขึ้น ๑๘๓,๖๘๓ ราย)